

Honvéd sírjaink

A Farkas-tető (TV-torony) alatt az első világháborúban elesett Osztrák-Magyar hadseregben szolgált névtelen bosnyák katonák emlékművét tekintjük meg. Az emlékművet a centenáriumi évforduló alkalmából a Marosvásárhelyi Magyar Királyi 23. Honvéd Határvadász-Zászlóalj Hagyományőrző csoportja újíttotta fel.

1914. július 28-án kitör az első világháború, az úgynevezett „Nagy Háború”, melyben Magyarország a központi hatalmak mellett száll harcba, az Antant ellen. A háború kitörése után Románia még 2 évig semleges marad, majd 1916. augusztus 27-én átadott hadüzenettel egyidőben a román csapatok a Kárpátok hágóin átlépik a román-magyar határt. Az itt lévő csapatok elavult, gyengén felszerelt idős népfelkelők voltak, így a váratlan támadás látványos sikereket aratott. Brassó gyors elfoglalása után hamar elesik Csíkszereda, Székelyudvarhely, majd szeptember 26-án a román alakulatok Parajd-Szováta térségéig nyomulnak előre.

A környék kulcsfontosságú pontja a Bekecs-tető, amely az egész vidéket uralja. A román alakulatokkal szemben álló osztrák-magyar csapatok védelmi harcába a galíciai frontról átcsoportosított Magyar Királyi 9. Kassai, 10. Miskolci Honvéd Gyalogezred és egy Bosnyák Gyalogezred katonái vettek részt. Kemény harcok folytak a Bekecs-tető és az ezt körülvevő magaslatok birtoklásáért szeptember 29 és október 5 között, amikor 5.-én a támadó román egységeket sikerül visszaverni, és ezek fokozatosan visszavonulásra kényszerülnek egészen a Kárpátok vonaláig.

Bár a bekecsi és környéki csaták sikeresek voltak, lelassították és megállították a román előrenyomulást, az Osztrák-Magyar Monarchia mégis az 1918. november 3-ai fegyverszüneti megállapodás után, vesztésként száll ki a háborúból, majd a Trianoni békeszerződés következtében ez a vidék is Erdély részeként Romániához csatolódik.

A Bekecs-hegy, a Görgényi-havasok részeként, a Nyárádszentgyörgy „szent hegye”, legmagasabb csúcsa a Bekecs-tető 1080 méter, a környék legkiemelkedőbb pontja. Északnyugat irányból a Nagy-Nyárád völgye, délkeletről a Kis-Küküllő völgye határolja.

A Bekecs alsó teraszára érve (Faluerdeje), a Mikházáról Sóvárád irányába vezető út szomszédságában, az erdő szélén találjuk az első világháborús Honvéd temetőt, ahol a 9. Kassai, a 10. Miskolci és egy Bosnyák Gyalogezred katonái vannak eltemetve. A temetőben az emlékművet 1941-ben állította a nyárádselyei és nyárádmagyarósi Frontharcosok Szövetsége, az itt 1916-ban elesettek emlékére. A sírkertben összesen 27 magyar és 2 bosnyák katona nyugszik, akikről név szerinti említést találunk az emlékművön.

A centenáriumi évforduló alkalmával a 23. hagyományőrző csoport ezt a sírkertet és emlékművet is felújította, valamint visszaállította a már régen elkorhadt fakereszteket.

Innen utunkat a Bekecs-tető felé folytatjuk. Eddig követett utunk bal felé nagyot kanyarog, de meredeken felfele rövidítünk az erdőszélen, majd egy mesterséges tó mellett átvágunk a mezőn, az erdő előtt rátérve a Selyéből felvezető útra. A Bekecsnek valójában két csúcsa van, egyik a már említett Bekecs-tető, a másik pedig a tőle délkeletre található Körtyéyesmezőt foglalja magába. Mielőtt a tetőre érnénk, a tisztáson az újonnan épített Szent Kereszt kápolna mellett haladunk el, melynek helyén valamikor a Szent Antal tiszteletére emelt kápolna állott, amelynek a „szent hegy” elnevezés is köszönhető. Ide sereglettek a

környékbeliék évente kétszer, Szent Kereszt hetében és szeptember elején, búcsúra. Az egykori kápolnát a 17. század elején építették, keresztkövén a következő felirat volt olvasható: „1600 Az bekecsi kápolna köve IHS”. A szentélye már a 18. században romba dőlt, de tudjuk, hogy a harangját Búzaházára, kőkeresztjét pedig Nyárádselyébe vitték. A ma álló új kápolna alapkövét 2005-ben tették le, a felszentelésre 2011-ben került sor. A búcsújárás hagyománya ma is él, évente több ezren zárandokolnak el a Nyárádmente Szent Hegyére.

A kápolnát elhagyva fel is érünk a Bekecs-tetőre, ahol tiszta időben csodálatos látvány tárulkozik elénk. A Bekecs-tető északkeleti oldalán található egy erdő által körbevett mező, melyet a Veszély- vagy Vész-mezejének neveznek. A hagyomány szerint a tatárjáráskor a környék népessége – főleg idősek, nők és gyerekek – ide menekült, de árulás következtében a tatárok rajtuk ütöttek és lemészárolták őket.

A pihenőhelytől átmegyünk a Körtvélyes-mezőre, melyet erdő zár körül, majd a tisztás aljában találjuk a második, 1941-ben a helyi Frontharcosok Szövetsége által állított emlékművet. Az emlékművön, melyet szintén a 23. Hagyományőrző Csoport gondoz, olvashatjuk újabb 6 magyar honvéd nevét, akik ugyancsak az 1916-os harcokban estek el.

A mező szélén egy ismeretlen elesett honvéd emlékére állított fakereszthez vezet utunk, ahonnan az erdőt átszelve elérünk túránk következő pontjához, ahol a második világháború itt elvonuló frontjáról lemaradt és pásztorok által kifosztott, majd megölt két német katona sírját láthatjuk.

A síremléktől hamarosan elérünk a Mosdó-kőhöz, amelyet Írott-kőként is említene. Ez egy hatalmas, félgömb alakú sziklatömb, melynek nyugati oldalán rovásírásos jelek láthatók, innen az írott-kő elnevezés. A legenda szerint a kő tetején lévő horpadásban összegyűlt vízben az erdei tündérek mosakodtak, ezért kapta a Mosdókő nevet.

forrás: EKE